

označilo kot pesimista. Tolstoj sicer nikjer ne zakriva slabih strani človeškega življenja in bivanja na zemlji, a trudi se iskati sredi mračnih pojavov luči svetlobe, ki je v stanu osrečiti človeku srce ter mu razvedriti glavo.

Redko nahajajo se tako krasni značaji, redko taka polna simetrija umstvenega in nramnega bitja. O Tolstem ne ve se nikakih slabostij, katere bi mu bilo mogoče oponašati z ozirom na uzore njegovih del. Kot umetnik opisal je to, kar je sam preživel s srcem in razumom, kot človek preživel je to, kar je opisal. Njegova umetniška dela so skoro povsem avtobiografični dokumenti njegovi.

V delih svojih vpodobljen je Lev Nikolajevič na veke in škodovati mu je težko mogoče. Nedosežna a poviševalna plemenitost duše njegove veje iz vsacega dela njegovega in smelo rečem, da malokaterega pisatelja beseda prodere tako globoko v srce in čuvstvo čitateljevo, kakor baš Tolstojeva in vendar je junakinja njegove povesti — kakor piše sam, zaključuje povest „Sevastopolj v maji“ — junakinja, katero ljubi z vsemi silami svoje duše, katero se je vselej trudil narisati v vsej njenej vzvišenosti in katera je in bode ostala vedno krasna, le — prosta rosnica.

Novice.

— **Shod slovenskih županov v Ljubljani.** Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je v svoji seji dne 17. maja 1898 določil program, po katerem naj bi se v Ljubljani slavila petdesetletnica slavnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Začetek slavnostim, ki se imajo tem povodom vršiti, bode dne 17. avgusta t. l. shod slovenskih županov iz Kranjske, Štajarske, Koroške in Primorske. Na tem shodu izreko slovenski župani kot zastopniki občinske samouprave — in po tem takem tudi kot zaupniki vsega slovenskega naroda — tega naroda neomahljivo udanost in zvestobo do posvečene osebe Njegovega Veličanstva ter izbere iz svoje srede odposlanstvo, kateremu bode naloga sporočiti ta čutila ob vznožji najvišjega prestola. — Program shodu slovenskih županov v Ljubljani je: Dne 16. avgusta: Ob osmih zvečer prijateljski sestanek na vrtu ali ob neugodnem vremenu v „Sokolske“ dvorani „Narodnega doma“. Pri tem sestanku svirala bode godba, pela bodo pod skupnim vodstvom pevska društva „Slavec“, „Ljubljana“ in „Trgovsko pevsko društvo“ in prižgal se bode umetni ogenj. Dne 17. avgusta: Ob enajstih dopoldne slavnostno zborovanje v čitalnični dvorani in po zborovanju pogoščenje zborovalcev v „Sokolovej“ dvorani.

— **Glasbena Matica** je imela 15. t. m. svoj občni zbor, kateri je izvolil društvenim predsednikom g. Vencajza, v odbor pa gg. Beleta, Dečmana, dr. Foersterja, Hafnerja, Hrasta, Orožna, Petrovčiča. Pribila, Razingerja, Rohrmana, Sbrizaja in Trdino. Društvo ima 878 članov, podpore je dobilo 2000 gld., vseh dohodkov je bilo 18 598 gld. 67 kr. v gotovini ter 3608 gld. 59 kr. in 100 frankov v vrednostnih papirjih, troškov pa je bilo 18 571 gld. 2 kr. tako, da je v gotovini prevstalo 27 gld. 15 kr.

— **Slovenska zmaga.** V Medgorjah je bila 4. t. m. občinska volitev, pri kateri so v kljub najhujšemu pritisku od nasprotne strani v tretjem in v drugem razredu sijajno zmagali Slovenci.

— **Osebnosti.** Polkovnik pešpolka št. 71 Liborij Frank je imenovan zapovednikom ljubljanske brigade, polkovnik pešpolka št. 43 Hugon Hanel pa zapovednikom pešpolka št. 17. — Za profesorje so imenovani suplentje Anton Peterlin v Ljubljani za Kranj, dr. Jos. Pipenbacher v Ljubljani za Novo Mesto, Leopold Poljanec in dr. Jos. Tomišek v Kranju za istotam. — Profesor v Trutnovu August Nemeček je premeščen na realko v Ljubljani.

— **Shod krščanskih socializmov v Dolini v Istri** dne 10. t. m. se je sijajno obnesel. Udeležilo se ga je 3000 oseb. Govoril je dekan Kompare. Krščanski socializem se sploh na Primorskem močno širi, tako mej Slovenci, kakor tudi mej Lahi.

— **Shod slovenskih posojilničarjev.** S tem obžalujemo, da načelnštvo „Gospodarske zveze“ in „Zveze Kranjskih posojilnic“ odsvetuje svojim posojilnicam, da bi se udeležile tega shoda, ki smo ga sklicali v Ljubljano na dan 1. avgusta, oziroma 31. julija t. l.; zlasti obžalujemo to izjavo, ker se ni v njej navedel niti en razlog ne, zakaj se to odsvetuje. Vsaj se od naše strani ni nameravalo podirati, kar zida omenjena ljubljanska gospodarska organizacija. Mi nameravamo shod v ta namen sklicati, da bi bile lahko enkrat na javnem zboru vse slovenske posojilnice zastopane, da bi bila vsem prilika dana, izraziti se o vseh načelih in o celoskupni organizaciji slovenskega posojilništva. Radi tega bi bili radi slišali tudi glasove tistih domoljubov, kateri sodijo omenjeno ljubljansko gospodarsko organizacijo, zoper katero nimamo bistvenih predsodkov.

Načelnštvo

„Centralne posojilnice slovenske“.

V Kiškem, 18. julija 1898.

— **Družba sv. Mohorja** ima letos 77.131 udov, torej za 5621 več, kakor lani, kar je zasluga požrtvovalnih poverjenikov.

— **Izredni občni zbor odvetniške zbornice kranjske** je bil dne 17. t. m. Zbor je bil sklican, da se izreče o brezpravnosti slovenskega jezika v Gradcu, ter je sprejel resolucijo, s katero je protestiral proti dotičnemu sklepu. Nemški odvetniki so se upali nekaj nagajati, a dobili so za to krepko plačilo.

— **Tatvina** V Cerknici je agent Ahilej Mandler pred kratkim izgubil listnico, v kateri je bilo 230 gld. Denar je našla neka A. Komelj s Primorskega, ki je skušala odnesti pete v Trst. Vsled brzojavnega sporočila so žensko orožniki prijeli v Št. Petru ter jo izročili sodišču.

— **Šaleški Sokol.** V nedeljo je bil v Soštanju ustanovni shod „Šaleškega Sokola“.

— **Čehovinov spomenik.** Dne 10. t. m. so goriški rodoljubi na Branici položili temeljni kamen spomeniku slavnemu slovenskemu junaku baronu Čehovinu.

— **Državno podpora** v znesku 300 gld. je kmetijsko ministerstvo dovolilo kmetijski družbi kranjski za pospeševanje ovčereje v občini Rateče v radovljiškem okraju.

— **Novo društvo.** V Žireh so rodoljubi ustanovili novo pevsko in zabavno društvo „Sora“.

— **Slovensko planinsko društvo** Savinjska podružnica hoče tekom letošnjega leta zgraditi planinske stavbe „Gorenjegrajsko koč“, „jubilejno kapelico sv. Cirila in Metoda“ pod Vojstrico in „Lučko koč na Karitih“ nad Lučami.

— **Nov odvetnik.** V Trstu je otvoril svojo odvetniško pisarno g. dr. Jos. Abram.

— **Škandal v tržaškem občinskem svetu.** Slovenski občinski svetnik Dolenc je pred dvema leti predlagal, naj se tržaški Corso v proslavo petdesetletnice cesarjevega vladanja

prekrsti v „Corso Francesco Giuseppe“. Lahi tega seveda niso hoteli. Minoli teden je Dolenc ta svoj predlog nujno ponovil, a Lahi so nujnost odklonili, vsled česar je galerija hrupno demonstrovala.

— **Žalostno!** V Pontablju na Koroškem so cesarski uradniki ustanovili podružnico zloglasne, ob pruskih markah živeče „Südmarke“ a najžalostnejše je to, da je tej podružnici pristopilo tudi nekaj Čehov in Slovencev.

— **Promocije.** Na graškem vseučilišču so bili promovirani: Fran Žužek iz Grada in Edvard Slavik za doktorja prava, Rudolf Weibl iz Metlike, Viktor Kac iz Slov. Grada in Milan Papež pa za doktorje medicine.

— **Cerkvene vesti.** Za upravitelja v Gojzdu je imenovan č. g. Anton Kocijančič, kaplan v Vodica; na njegovo mesto pride č. g. Jos. Plantarič, kaplan v Čemšeniku.

— **Kmetijsko društvo z omejeno zavezo** so osnovali v Stari Oselici.

— **Poskušen umor.** V Zagorju ob Savi je ondotni konjederec in kovač Jos. Juvan poskusil svojo ženo ustreliti a je na srečo ni zadel Orožniki so moža koj aretovali.

— **Nova posojilnica.** V Sturijah pri Vipavi so osnovali hranilnico in posojilnico z neomejeno zavezo.

— **Samomori.** V Krškem se je utopila 80letna slaboumna Barbara Zaje Truplo so našli v Savi. — V zaporu okr. sodišča v Il. Bistrici se je obesil 59letni delavec Luka Vilfan.

— **Umrli.** V Ljubljani sta umrla mestni živinozdravnik Julij Dev in poštni asistent Makso Kobler.

— **Potrjen zakon.** Cesar je sankcij niral v dež zboru Kranjskem sprejeti zakon o inkorporaciji občine Hrib z Vrhniko.

— **Nesreče.** Na Vrhniku se je 79 letnemu Nikolaju Kržetu unela obleka. Ogenj je starčka tako opekel, da je umrl. — V Ljubljani je ponesrečil 6letni Ivan Sršen. Podrl se je nanj 2 m visok kup desek. Fantič je bil tako poškodovan, da je kmalo potem umrl.

— **Nepotrjen zakon.** V deželnem zboru koroškem sprejeti načrt realčnega zakona ni dobil cesarjeve sankcije. Uzrok je, da dež. zbor ni določil veronauka kot učni predmet v višjih razredih.

— **500 ljudi je v morju utonilo,** ko se je zadela francoska ladija „Bourgogne“ z angleškim parobrodom „Cromartishirom“. Poročila o vedenju mornarjev so strašna. Mornarji so ljudi z vesli, z noži in drogovi pobijali, jih metali v morje ter jih suvali iz čolnov, samo da so se rešili sami. Zato se je večina mornarjev rešila, a potnike, zlasti vsi otroci in vse — razen jedne — ženske je požrlo morje. Ko se je pogreznila ladija, je nastal vrtinec, podoben brezdnju. V tega je potegnilo morje skoraj vse nesrečneže

— **Pravičen bojkot.** V mestu Sulz v kantonu Aargau je obč. svet pred 6 meseci brez vzroka — pa tudi brez penzije — odpustil učitelja, ki je podučeval že 50 let. Ko je razpisal obč. svet službo odpuščenega učitelja, se ni oglasil za njo — nihče, tudi potem ne, ko se je obljubila večja plača. Učiteljsko društvo je mesto Sulz bojkotiralo dotlej, da dobi odpuščen učitelj pokojnino. Zato je hotel obč. svet društvo tožiti, toda — advokata ni mogel dobiti nobenega.

— **Tat ustreljen.** Nikjer v vsi Evropi razen v Srbiji ne usmrčajo tatov iz navade. Tam so obsodili že mnogo takih tatov na smrt, a so jih navadno oprostili smrti ter obsodili na daljšo dobo v ječo. Sedanje ministertvo pa je v tem oziru strožje. Neki Mita Vitez je tat že od mladosti. Neštetokrat je že bil zaprt, pred leti pa so ga obsodili celo na smrt, a

so ga pomilostili ter mu prisodili več let ječe. Toda jedva je bil zopet zunaj, že je kradel kakor sraka. Zopet je bil obsojen na smrt, a to pot ni bil več pomiloščen. Vitezu je bilo to povsem prav, češ prestar je že, da bi se mogel odvaditi kraje. In bil je ustreljen

— **Potres v Dalmaciji.** Potres je v Sinju in v soslednjih vaseh povzročil velikansko škodo in kar je najžalostnejše, potresni sunki se jako pogostoma ponavljajo. Ljudje nimajo stanovanj in prebivajo pod milim nebom, njih nesreča pa je toliko večja, kar so silno revni. Ljubljana je dovolila Sinju podpore 300 gld. Naj bi se tudi druge slovenske občine, naj bi se tudi posamezni rojaki spominjali nesrečnih hrvatskih bratov v Dalmaciji.

— **Za pariško razstavo l. 1900** se delajo že velikanske priprave. Na mestu, kjer bo razstava, dela že več tisoč zidarjev in tesarjev. Tudi zunaj Champs de Mars, kjer bodo stala razstavna poslopja, mrgoli delavcev kakor na mravljišču. Postavljajo se ogromna poslopja in gradi se velikansko železno kolo, čegar sama os bo tehtala 36.000 kg ter bo nosila 40 vagonov in 1600 ljudi. To kolo bo posebna zanimivost pariške razstave.

— **Milijonar — potepuh.** V Parizu našli so te dni redarji razcapanega človeka na stopnicah v neko klet, kjer je spal Peljeli so ga na policijo in našli pri njem skoro za milijon frankov denarja in vrednostnih papirjev. Kdo je ta mož, se doslej ni moglo dognati.

— **Zopet jeden.** Blagajnik sirotinskega urada v Aradu J. Krivany je iz blagajne ukradel 300.000 gld. in ž njimi pobegnil. Doslej ga še niso dobili

— **Največja vojašnica na svetu** je v Varšavi. V tej vojašnici je prostora za 38 000 vojakov. Za to je največja v Aldershottu na Angleškem. Teren te vojašnice meri 1900 hektarov. Vojašnica je zidana iz kamna in je veljala šestnajst milijonov goldinarjev. Prostora je v njej za 20.000 mož, izmed katerih pa ima 5000 šarž posebne sobice.

— **Največji slepar devetnajstega veka** je te dni v Bournemouthu na Angleškem umrl. Bil je to Kornelij Herz, seveda žid. Herzova preteklost je temna. Nakrat se je pojavil kot spekulant v Parizu in se je udeležil velikanskih sleparij, s katerimi je „zaslužil“ ogromno premoženje. Bil je tudi v zvezi z panamskimi sleparji in vodil dolgo let vso francosko justico za nos Panamski škandali, ki so še v živem spominu, so pokazali, kako silno korumpirana je Francija

— **100 000 in 3krat 25 000 kron** so glavni dobitki velike jubilejske razstavne loterije, kateri zneski so po odbitju 20% v gotovini izplačajo. Mi opozarjamo naše bralce, da bode poslednjo srečkanje nepreklicljivo dne 6. avgusta t. l.

Naznanilo.

Sredi meseca septembra odda se na neki grajščini na Notranjskem služba

 oskrbnika

Taisti ima vse prosto in še 400 gld. v gotovini na leto. — Prosilci za to službo imajo dokazati znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi; potem stan in starost, zunanje in do sedanje službovanje.

Več se izve pri uredništvu „Novic“ do konec tega meseca.